

Jaarverslag SBEO 2015

Algemeen

De Stichting Behoud Erfgoed Oirschot (SBEO) stelt zich ten doel het behoud en de bescherming van het stedenbouwkundige, architectonische en landschappelijke erfgoed inclusief de historische ondergrond alsmede de kwaliteit van het (leef)milieu van de gemeente Oirschot en directe omgeving.

Bestuur

De Stichting heeft een bestuur dat eind 2015 bestaat uit zes personen te weten:

Frans Adriaanse voorzitter
Ben van Dorst secretaris
Ton Pel penningmeester
Johan Jansen bestuurslid
Helmie Kanters bestuurslid
Anke Rijnen bestuurslid

Het bestuur kwam maandelijks bijeen. Het streeft een zo groot mogelijke transparantie van haar activiteiten na. De verslagen van deze bijeenkomsten werden dan ook verspreid naar onze vrienden maar ook naar een aantal geïnteresseerden, waaronder de gemeente Oirschot en gepubliceerd op onze website. Hoe meer onze achtergronden en zienswijzen duidelijk worden bij de Oirschotse bevolking hoe groter de kans is dat men de schoonheid van onze dorpen gaat zien en men bereid is voor het behoud ervan enige offers te brengen.

Onze activiteiten worden ook steeds meer gewaardeerd door de gemeente, de politieke partijen en andere instellingen, die zich met het behoud van het erfgoed bezig houden. We worden ook steeds meer en beter betrokken in allerlei overlegstructuren, ook door de gemeente.

Vrienden

De werkzaamheden van de Stichting worden financieel ondersteund door de vrienden. Aan het eind van het jaar hadden we 96 vrienden. De vrienden kwamen bijeen op 23 april in de Hof van Solms te Oirschot. De secretaris en de penningmeester hebben toen het jaarverslag gepresenteerd. Helmie Kanters heeft een presentatie gegeven over de voor- en nadelen voor een eigenaar van een monument. Pedro Schamps gaf een presentatie over bouwkundige

aspecten van monumenten. Voor deze vergadering hadden we zoveel mogelijk eigenaren van monumenten uitgenodigd. Het bestuur kan terugkijken op een geslaagde avond.

Werkgroepen

De activiteiten van de Stichting worden afhankelijk van het project, ondersteund door werkgroepen.

De volgende werkgroepen zijn in 2015 actief geweest:

Werkgroep Bestemmingsplan buitengebied

Gerit Damhuis
Pieter Goosen
Ton Pel
Frans Adriaanse

Werkgroep WUBBO

Gerrit Damhuis
Pieter Goossen
Rien de Koning

Werkgroep communicatie

Helmie Kanters
Anke Rijnen

Werkgroep geldkiosk

Ton Pel
Hans Fransen
Toon van Uden
Frans Adriaanse

Overleg gemeente, monumentenbeleid.

Er hebben 2 gesprekken plaats gehad op 7 januari en 16 april met de portefeuillehouder Caspar van Hoek. De belangrijkste punten:

- De Monumentencommissie is opgeheven. Zijn taken zijn ondergebracht bij de Welstand van de OmgevingsDienst Z.O. Brabant (ODZOB). Deze dienst is het voormalige SRE. Als er monumenten behandeld worden, dan wordt er een extra monumentendeskundige toegevoegd aan Welstand.
- B&W is voornemens om een platform op te richten waarin Centrum management, Erfgoedinstellingen en Ondernemers zijn vertegenwoordigd. Over de taken en de naam wordt nog nagedacht.
- B&W heeft een extra formatieplaats voor monumentenbeleid beschikbaar gesteld.
- Door de SBEO is geconstateerd dat van een aantal monumenten het adres en soms ook het nummer niet klopt. De gemeente gaat dit bekijken.
- SBEO beveelt aan om de monumentenlijst van de website af te halen omdat dit document een werkdocument is vol met opmerkingen en selectievelden.
- Indertijd is door SBEO, de Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot en Theo van de Loo per brief aan de gemeente een verzoek gericht om burgemeester Steger te herdenken in de vorm van een straatnaam. Er is nooit een reactie op deze brief geweest. We hebben tijdens het gesprek een kopie van deze brief aan Caspar van Hoek overhandigd.

Er zal 2x per jaar bestuurlijke overleg zijn met de wethouder. Situationele input over projecten of speciale onderwerpen zullen rechtstreeks met de behandeld ambtenaar overlegd

worden. Op dit moment vindt er een inventarisatie plaats van de stand van zaken omtrent het gemeentelijk monumentenbeleid. Op basis daarvan kan de gemeente beoordelen op welke wijze de formatie ingevuld gaat worden.

Projecten

De volgende projecten speelden gedurende het jaar 2015:

Bestemmingsplan Buitengebied 2013 fase 2

De SBEO heeft een beroepschrift ingediend bij de Raad van State (RvS).

Wij hebben bezwaar gemaakt tegen de aanduiding van het gebied van Boterwijk tot Spoordonk als Jonge Heide ontginning. De Stichting Boterwijk is voor hetzelfde bezwaar in 2000 daarin reeds ontvankelijk verklaard.

Via de z.g. “Bestuurlijke lus” zijn er al een aantal beroepschriften door de gemeente opgelost zodat ze niet meer behandeld hoeven te worden door de Raad van State.

Op 14 april is ons beroepschrift door de Raad van State behandeld.

De Raad van State heeft op 28 augustus 2015 uitspraak gedaan.

Op het bestemmingsplan zijn 28 beroepen ingediend.

Beroep van de SBEO:

- Onvoldoende bescherming Cultuurhistorische panden. de RvS is het daar niet mee eens en stelt:
 - Het voornemen van B&W is zodra dat mogelijk is, te beschermen objecten in een herziening van het bestemmingsplan op te gaan nemen.
 - De SBEO heeft gezorgd voor een toevoeging van 114 MIP panden op de lijst van Monumenten.
- Het akkergebied ten zuiden van Spoordonk te wijzigen van een akkercomplex 2 naar een akkercomplex 1 is niet gelukt, d.w.z. boomteelt in dit gebied is toegestaan.
- Gebied Boterwijk- Oost Spoordonk is geen “Jong heideontginningsgebied maar “Oud Bouwland”. De RvS. stelt: in de Verordening 2014 dat dit gebied aangemerkt is door de gemeente als doorgroeigebied voor glastuinbouw. Bij SBEO is dit niet bekend.
- Geen gebouwen buiten het bouwvlak toestaan hetgeen verdere verrommeling van het buitengebied tot gevolg zal hebben. Hierbij heeft de RvS de SBEO gelijk gegeven en daar moet het bestemmingsplan op aangepast worden.

Een beroep van de BMF heeft geleid tot het stopzetten van boomteelt in de zgn. Natura 2000-gebieden in verband met verdroging.

De gemeente Oirschot moet op last van de RvS het bestemmingsplan ten aanzien van uitbreiding kassen en boomteelt aanpassen in verband met het gevaar voor het Milieu.

De gemeente krijgt een jaar de tijd voor deze aanpassingen.

Groot Bijstervelt

De Meeuw Groep heeft in 2014 een voorlopig koopcontract getekend.

Het kasteel wordt vrijgemaakt van de beide zijvleugels en krijgt een woonbestemming met een vrijstaand museumgebouw. Het park krijgt een functie als dorpspark.

Later in het jaar heeft De Meeuw Groep aangegeven het voorlopige koopcontract ongedaan te willen maken vanwege de slechte financiële situatie van het bedrijf.

De gemeente weigert het ongedaan maken van het voorlopig koopcontract.

Wij maken ons grote zorgen dat er een langdurige juridische strijd zal ontstaan. We hebben een brief geschreven aan B&W waarin wij onze grote bezorgdheid tonen over langdurende leegstand.

Wij hebben een brief geschreven aan B&W waarin wij onze grote bezorgdheid tonen en bereid zijn om met de gemeente naar oplossingen te zoeken. De gemeente heeft geantwoord dat zij een aantal van de door ons voorgestelde maatregelen zoals tijdelijk beheer en bewoning al hebben gerealiseerd. De Stichting Behoud Montfortkapel heeft het beheer over de kapel, de Montfortzaal en een gedeelte van het park. De weides in het park zijn verhuurd. Verder is men actief op zoek naar middelen en manieren om het hoogst noodzakelijke onderhoud uit te voeren en waar mogelijk het beheer te intensiveren.

De koopovereenkomst met De Meeuw Groep is ontbonden. Wel zal De Meeuw Groep aansprakelijk gesteld worden.

Indieners van alternatieve plannen hebben de tijd gekregen tot 18 mei om op hoofdlijnen uitgewerkte plannen in te dienen. De initiatieven zijn op 28 mei op een infomarkt en bijeenkomst gepresenteerd in het Hof van Solms.

De ingediende plannen zijn op haalbaarheid bekeken.

Wij hebben een brief naar het COA gestuurd met een voorstel om het AZC in een deel van de legerplaats Oirschot te vestigen.

Op 30 juni heeft de gemeenteraad van Oirschot besloten te starten met een onderhandse verkoopprocedure van het Montfortanen klooster Groot Bijstervelt. Alle negen initiatiefnemers die hebben deelgenomen aan de Openbare Brede Verkenning zijn hiervoor uitgenodigd.

De gemeente Oirschot wil spoedig een nieuwe eigenaar met een passende invulling voor het monumentale landgoed vinden. De doorlopende onderhoudskosten en benodigde restauratie zijn hier de directe aanleiding voor. Initiatiefnemers kunnen tot eind april 2016 hun plannen nader uitwerken en komen tot een mogelijke bieding op het complex. Ondertussen is het college van burgemeester en wethouders gestart om mogelijke risico's op het gebied van ruimtelijke ordening in beeld te brengen, zodat initiatiefnemers ook op dit punt een goede afweging kunnen maken.

Op 4 november heeft er een informatiebijeenkomst voor belangstellenden in Groot Bijstervelt plaats gevonden waarbij de aandachtspunten van de SBEO aan de gegadigden zijn uitgereikt.

Op 1 december heeft er een B&W-informatiebijeenkomst over de verkoopprocedure Groot Bijstervelt plaats gevonden waarbij met name het woningbouwcontingent voor deze locatie is besproken.

Poortgebouw legerplaats Oirschot

De gegadigde heeft van het Ministerie van Financiën in Den Haag (eigenaar van de gebouwen) bericht ontvangen dat men onder bepaalde voorwaarden wil meewerken aan de verkoop van het poortgebouw. Het Ministerie heeft de randvoorwaarden opgesteld.

Het koopcontract is daarna getekend.

De SBEO is zeer verheugd dat dit karakteristieke gebouw van de sloop is gered en een nieuw bestemming gaat krijgen.

Archief Jac Priem

Gedurende 2015 heeft de SBEO het archief overgebracht naar het Erfgoedhuis en we zijn nu bezig om het archief in het archief van de Heemkundekring in te voegen.

Bedreigde gebouwen

Voormalige lagere school in Oostelbeers. is verkocht.

Nieuwe eigenaar wil daar 5 wooneenheden in realiseren. De voorgevel blijft zo goed mogelijk in takt.

Voormalig gemeentehuis Middelbeers. Verkocht. Herbestemming café, restaurant.

Veel inwoners van Middelbeers zijn erg bezorgd hoe het pand er bij staat. De gemeente is daar van op de hoogte en heeft onderhandeld met de eigenaar. Met name het parkeren voor de horecagasten is een probleem.

Bouw ligt stil.

Er is een aangepast plan ingediend.

Kerken in Oostelbeers. Er ligt een voorstel tot herbestemming, gemeenschapshuis, café `t Dorpsplein.

De gemeente is bereid medewerking te verlenen.

Kerk in Spoorдонk. Nieuwe werkgroep den Deel gaat voorstel maken voor hergebruik. Het grote probleem is de exploitatie. Men is bezig met het verwerven van sponsorgelden. De werkgroep bestudeert 2 mogelijkheden voor Dorpshuis Den Deel: een opknopbeurt in het huidige gebouw of herbestemming van de kerk met de mogelijkheid van een gymzaal.

Er zijn 2 architecten aangezocht voor het maken van voorstellen voor hergebruik kerk en sportzaal.

Bestseweg 3 wederopbouwboerderij, MIP pand ,staat te koop.

Kattenbergseweg 4 karakteristieke boerderij, staat te koop.

Spoordonkseweg 84 boerderij Gemeentelijk Monument, staat te koop.

Lijst met te beschermen panden

De SBEO heeft samen met de Heemkundekringen gewerkt aan een prioriteitsindicatie voor de definitieve lijst van waardevolle gebouwen van Jonge monumenten.

Wethouder Caspar van Hoek heeft in het overleg met de SBEO aangegeven dat hij wil komen tot de instelling van een erfgoedplatform. Een van de eerste agendapunten zal dan deze lijst worden. SBEO is bezorgd dat dit allemaal te lang gaat duren.

Oude Toren in Oostelbeers

De SBEO is tegen een multifunctionele accommodatie (MFA) bij de Oude Toren in Oostelbeers.

De Oude Toren met het omringende open akkercomplex is een archeologisch en gebouwd rijksmonument met een kerktoren die nog eenzaam in de akkers is gelegen. Vele Brabantse archeologische verenigingen, de Monumentenfederatie Noord Brabant, de universiteiten van Tilburg, Amsterdam, Utrecht en Leiden hebben ook bezwaren aangetekend.

De SBEO heeft op 8 juni samen met de Archeologische Vereniging Kempenland (AWN) en de Werkgroep Natuur en Landschap de Beerzen een bijeenkomst georganiseerd over het belang van de Oude Toren van Oostelbeers.

De inleidingen van Nico Arts, archeoloog en dr. Tonnie van de Rijdt, voorzitter AWN waren zeer verhelderend. De Oud Toren en zijn omliggende akkers zijn zeer uitzonderlijk te noemen. De eenzame toren, een rijksmonument, de omliggende akkers, 91,5 ha archeologisch rijksmonument en zijn geschiedenis, de onderdrukking van het katholieke geloof in de jaren 1648-1795.

De belangstelling was groot. Voor veel aanwezigen was het een eye-opener. Ook de pers heeft ons geholpen om ons standpunt te verduidelijken.

Het gilde heeft te kennen gegeven niet verder te gaan met de poging om een gebouw bij de Oude Toren te realiseren. Zij zoeken elders naar een nieuwe geschikte locatie. De plannen voor een MFA zijn hierbij van de baan.

Wubbo (Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan buitengebied Oirschot

Op 9 februari is een Memo over het gemeentelijk VAB-beleid (Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen) besproken.

Er zijn 4 bijeenkomsten gehouden.

Gerrit Damhuis en Pieter Goosen hebben te kennen gegeven te willen stoppen als afgevaardigden van de SBEO in de WUBBO. Namens het bestuur danken wij beide heren voor hun bijdrage.

Rien de Koning gaat de SBEO vertegenwoordigen in de WUBBO.

Op maandag 21 september heeft er een bijeenkomst van de Wubbo plaatsgevonden met als onderwerp de Omgevingsvisie. De 5 sessies die hebben plaatsgevonden hebben de nodige input opgeleverd. Die input is samengebracht in concept-gebiedspaspoorten (kansen en knelpunten per gebied met ideeën voor de toekomst).

Rien de Koning, vertegenwoordiger van de SBEO, was helaas verhinderd.

Frans Adriaanse heeft zich beschikbaar gesteld als reserve lid.

Rol van de SBEO in de toekomst

Als bestuur hebben we reeds enige tijd geleden afgesproken eens te brainstormen omtrent de rol van der SBEO in de toekomst o.a. ten aanzien van het monumentenbeleid.

Een levendige discussie en opmerkingen tijdens en na de bijeenkomst van de vrienden heeft de behoefte bevestigd en versterkt.

Communicatie

Helmie Kanters en Anke Rijnen hebben zich beschikbaar gesteld om de taak communicatie op zich te nemen.

Er zijn enkele bijeenkomsten geweest waarin het communicatieplan is besproken.

Als uitvloeisel van het communicatieplan hebben we besloten om het ontwerp van onze website te moderniseren en de website te vernieuwen. Helmie presenteerde enkele ontwerpen waarop het bestuur commentaar kon leveren.

Helmie heeft een offerte aangevraagd voor de vernieuwing van onze website.

Tevens heeft de SBEO zich aangemeld bij Facebook, Twitter en LinkedIn

Ervaringen met het buitengebied Oirschot

6 januari 2015 heeft de SBEO de opiniërende raadsvergadering over de ervaringen met veehouderijen in het buitengebied bijgewoond. Allereerst was er een presentatie van het RIVM over het lopende onderzoek naar de relatie tussen gezondheid en intensieve veehouderij. Daarna presenteerde de gemeente de urgentiegebieden.

Nieuwe Monumentenborden

De rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, RCE, heeft nieuwe borden gemaakt voor de Rijks- en de Gemeente Monumenten. De ANWB draagt zorg voor de productie, distributie en verkoop van de nieuwe borden. Gemeenten en eigenaren kunnen deze borden bestellen via een aanvraagformulier. De SBEO heeft dit punt ingebracht in het overleg met de portefeuillehouder Caspar van Hoek. De Gemeente gaat het nader bestuderen.

Bezwaar verleende omgevingsvergunning loods/stal Montfortlaan 6.

De SBEO en een aantal buurtbewoners hebben bezwaren ingediend bij het College van B&W n.a.v. een verleende omgevingsvergunning Montfortlaan 6 voor een loods/veestal van 500 m² voor 252 stuks vee.

Op 12 nov. 2013 heeft de eigenaar reeds een aanvraag ingediend, de gemeente heeft deze op 17 dec. 2013 geweigerd. Hierop is de eigenaar in beroep gegaan en de gemeente heeft op 24 nov. 2014 alsnog de omgevingsvergunning afgegeven.

De SBEO heeft de volgende motiveringen:

- Wat zijn de motiveringen van de gemeente om voor deze loods/stal alsnog een vergunning af te geven?.
- Gebied Agrarisch met Landschapswaarden: geen intensieve veeteelt
- Extensiveringsgebied uitgesloten als duurzame locatie (Nee-gebied).
- Perceel 100 m van kernrandzone, 30 woningen binnen een straal van 250 m.
- Gebied heeft een zeer hoge cultuurhistorische waarde.
- Archeologisch gebied cat. 4: gebied met een hoge verwachtingswaarde.

De SBEO heeft samen met deze buurtbewoners een voorziening voor het stopzetten van de bouwwerkzaamheden bij de Rechtbank in den Bosch aangevraagd.

Op 5 februari heeft de voorzieningenrechter de bouwwerkzaamheden stilgelegd in afwachting op de behandeling van de beroepsprocedure met de volgende motivering:

SBEO en omwonenden hebben daarna juridisch advies ingewonnen.

SBEO en omwonenden hebben een gesprek gehad met wethouder Frans van Hoof en de ambtenaren Carla van den Heuvel en Deon van Schijndel. Wij zagen dit als een laatste poging om via overleg de omgevingsvergunning in te trekken. Dit heeft niet mogen baten.

De bestuursrechter in 's-Hertogenbosch heeft ons beroepschrift behandeld in een zitting op 28 april. De uitspraak is helaas negatief voor de buurtbewoners en de SBEO uitgevallen. In een bijeenkomst van de buurtbewoners en de SBEO hebben we besloten om van verdere juridische stappen af te zien. Kort relaas:

Geldkiosk RABO bank

Op 20 mei hebben wij een gesprek gehad met de gemeente over een voorstel voor het plaatsen van een kiosk met geldautomaat voor de RABO bank met een informatiepaneel op de Markt. De kiosk is een vrijstaand gebouwtje van 3,2 x 3,7 x 3,5 m te plaatsen tussen de kastanjabomen tegenover bloemsierkunst van Kemenade. Op 13 mei is hieromtrent een info-avond belegd door de gemeente.

De SBEO is tegen het plaatsen van een kiosk op de Markt, zeker op deze zeer gevoelige en beeldbepalende cultuurhistorische plek schuin tegenover de pinautomaat van de ABNAMRO. Wij hebben een bezwaarschrift ingediend tegen de verleende omgevingsvergunning.

We hebben de pers bericht en aan onze vrienden verzocht om ook een bezwaarschrift in te dienen. Velen van hen hebben van de gemeente te horen gekregen dat hun bezwaar niet ontvankelijk is verklaard vanwege overschrijding van de bezwaartermijn. Hiertegen hebben wij weer een bezwaarschrift ingediend.

We hebben met Oirschot Centrummanagement een gesprek gehad over de geldkiosk. Van beide kanten was er begrip voor elkaars standpunten.

Op 6 oktober heeft de zitting plaatsgevonden met de Bezwaarschriftencommissie over de geldkiosk Rabobank op de Markt. Behalve de SBEO waren er nog 3 insprekers en een tiental aanwezigen.

We hebben met Hans van de Schoot, die de vormgever van de geldkiosk is, een gesprek gehad op 25 november. We hebben een andere plaats voor de kiosk voorgesteld.

Roois Cultureel Erfgoed

We hebben op zaterdag 21 november een informatieve en gezellige bijeenkomst gehad met het bestuur van Het Roois Cultureel Erfgoed. Van beide kanten hebben we elkaars activiteiten toegelicht en ervaringen uitgewisseld. Volgend jaar gaan we ze uitnodigen voor een bezoek in Oirschot.

Het grote verschil met Oirschot is dat St. Oedenrode een vastgesteld erfgoedbeleid heeft. De RCE heeft een meer adviserende taak en hoeft niet zoveel de barricades op.

Wij hebben van de RCE hun Projectplan Rooilogie ontvangen. We gaan bestuderen of dit om te zetten is naar Oirschotlogie en of er voldoende belangstelling is voor zo'n cursus.

We willen daarom een vriendenbijeenkomst in het voorjaar van 2016 organiseren om te peilen of dit een goed idee is voor Oirschot en te vragen of er vrienden zijn die dit project mee willen helpen op te zetten.

Open Monumentendag 13 september

We hebben op 13 september meegedaan met de Open Monumentendag.

We konden gebruik maken van de serreruimte van Gasthuisstraat 6, de ruimte onder de overkapping met de muurschildering.

Wij zijn niet ontevreden omtrent het verloop en de toeloop op de Open Monumentendag. De door de SBEO samengestelde wandelroute "Kunst en Ambacht" door het centrum is enthousiast ontvangen.

Nieuwsbrief

Het bestuur is van plan om te stoppen met het maandelijks versturen van het bestuursverslag aan onze vrienden. In de plaats daarvan gaan we een aantal keren per jaar een nieuwsbrief opstellen. Het aantal keren per jaar en de inhoud moet nog bepaald worden.

Naschrift.

Het bestuur neemt de gelegenheid van dit jaarverslag te baat iedereen hartelijk te bedanken voor hun bijdragen in enigerlei vorm aan de activiteiten van onze Stichting.

Ons hoogste doel zou moeten zijn de overbodigheid van de Stichting maar gezien de omvang van de activiteiten in dit afgelopen jaar zal dit nog wel even op zich laten wachten.

Wij doen een dringend beroep op onze vrienden en vriendinnen om ons te versterken in het bestuur. Met name zoeken wij personen uit de Beerzen en Spoordonk.

Het bestuur van de SBEO

Oirschot 9-4-2016